

רע"פ 2891/16 - מוחמד זידאן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
רע"פ 2891/16

לפני:
המבקש:

כבוד השופט א' שהם
מוחמד זידאן

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בנצרת, מיום 23.2.2016, בע"פ
44100-11-15, שניתן על ידי כב' השופטים א' הלמן; י'
שטרית ו-ס' דבור

בשם המבקש:

עו"ד מוטי אלפריח

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופטים א' הלמן; י' שטרית; ו-ס' דבור), בע"פ 44100-11-15, מיום 23.2.2016, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דין וגזר דין של בית משפט השלום בנצרת (כב' השופט ג' אזולאי-נשיא), בת"פ 11943-12-10, מיום 16.9.2015 ו-11.11.2015, בהתאמה.

רקע והליכים קודמים

2. בכתב האישום, אשר הוגש נגד המבקש ביום 6.12.2010, נאמר כי המבקש היה מנהלה הפעיל של חברה קבלנית בשם "ב.ז.ל.מ. חברה לבניין בע"מ" (להלן: החברה). כפי שתואר בכתב האישום, בשנים 2005-2006, כללה החברה בספרי הנהלת החשבונות שלה, ובדו"חות שהגישה לרשויות המס, 6 חשבוניות פיקטיביות בסך כולל של

עמוד 1

1,425,663 ₪. החשבוניות הפיקטיביות הללו הונפקו באמצעות שתי חברות - חברת "באי בלונס" וחברת "ס.מ. סדר לבניה". על בסיס האמור, יוחסו למבקש העבירות הבאות: מסירת אמרה כוזבת בדו"ח; קיום פנקסי חשבוניות כוזבים; ומרמה; לפי סעיפים 220(2), (4) ו-5 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: פקודת מס הכנסה), בהתאמה. בנוסף, יוחסו למבקש שלוש עבירות של מסירת ידיעה כוזבת; עבירה של ניהול פנקסי חשבוניות כוזבים; ו-6 עבירות של ניכוי מס תשומות מבלי שיש לגביו מסמך מחייב; לפי סעיפים 117(ב), 117(ב)(6) ו-7, לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק מע"מ), בהתאמה.

3. למען שלמות התמונה יוער, כי הערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי על ידי המבקש הינו ערעור בגלגול שני. כתב האישום המקורי הוגש נגד המבקש בשנת 2010. ביום 25.6.2012, הודיעו הצדדים על גיבוש הסדר טיעון ביניהם, אשר לפיו, המבקש יודה בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, והעונש שיוטל עליו יכלול 6 חודשי מאסר, לריצוי על דרך של עבודות שירות, מאסר על-תנאי לפי שיקול דעת בית המשפט, וקנס בסך 25,000 ₪. על כן, באותו היום הורשע המבקש בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, כמפורט לעיל (להלן: התיק העיקרי). ביום 29.1.2013, ולאחר בקשת בא כוח המבקש, ובהסכמת המשיבה, צורף תיק נוסף (ת"פ 3614-04-11, להלן: התיק הנוסף), שעניינו עבירות על חוק המע"מ, והמבקש הורשע בעבירות מושא כתב האישום בתיק הנוסף. לאחר צירוף התיק הנוסף, ביקשה המשיבה לאמץ את ההסדר שהוגש עם המבקש בתיק העיקרי, ולטעון לעונש בנוגע לתיק הנוסף, אולם בקשתה לא התקבלה על ידי בית משפט השלום, בצינו את הדברים הבאים:

"לא ניתן לטעון בתיק אחד ולבקש שני סוגי עונשים כאשר נאשם ביקש לצרף ולהודות בתיק נוסף. הרי זו היא המהות של צירוף תיק והודאה בתיק נוסף, גזירת דין לגבי כל התיקים כולל התיקים שצורפו ולא שני גזרי דין נפרדים. התביעה תיערך בהתאם ותטען לעונש לגבי כל התיקים שצורפו ותחליט אם להמשיך בהסדר או לטעון באופן חופשי".

4. אשר על כן, בדיון שהתקיים ביום 5.3.2013, שעניינו טיעונים לעונש, טענו הצדדים באופן חופשי, לעניין שני התיקים. ביום 21.5.2013, ניתן גזר הדין בגלגול הראשון של התיק דנן (להלן: גזר הדין הראשון). נקבע, כי על מתחם הענישה לעמוד בין מספר חודשים בודדים של מאסר, לבין 18 חודשי מאסר, לריצוי בפועל; וכן, קנס שבין 1000 ₪ לבין מאות אלפי שקלים. בית משפט השלום, במסגרת גזר הדין הראשון, השית על המבקש את העונשים הבאים: 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 9 חודשי מאסר על-תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, עבירה מן העבירות בהן הורשע; וקנס בסך 40,000 ₪. המבקש הגיש ערעור על הכרעת הדין ועל גזר הדין הללו. ביום 31.12.2013, במסגרת ע"פ 61497-05-13 (להלן: הערעור בגלגול הראשון), הוחלט על ידי בית המשפט המחוזי לקבל את הערעור, בקובעו כך:

"למעשה, לא רק המערער [המבקש] לא הבין כי הצירוף יביא לביטול הסדר הטיעון, אלא גם באי כח הצדדים, אשר ביקשו לטעון בפני בית המשפט קמא לעונש בהתאם למתווה שגובש בהסדר, ביחס לתיק המקורי, בהנחה שהעונש שיושג בתיק המצורף יוטל בנפרד. לאחר הערת בית המשפט [אשר צוטטה לעיל - א.ש.], ושוב מבלי שהמערער [המבקש] הועמד על כך שלמעשה הסדר הטיעון בוטל, טענו הצדדים לעונש באורח חופשי [...] מפרוטוקול בית המשפט לא עולה כי למערער [המבקש] הוסבר כי הסדר הטיעון בטל, למעשה הדברים לא הוצהרו מפורשות, אלא במסגרת הטיעון החופשי לעונש. דברי הנאשם [המבקש] לא נשמעו גם במעמד זה".

5. אשר על כן, הוחזר התיק, מושא כתב האישום הנ"ל, להתנהל מבראשית, בבית משפט השלום. המבקש כפר בכל המיוחס לו וביקש, ביום 19.5.2014, לשמוע את כל עדי התביעה מחדש (כולל העדים שכבר העידו), ובקשתו התקבלה.

6. ביום 16.9.2015, ניתנה הכרעת דינו של בית משפט השלום, בגלגול השני (להלן: הכרעת הדין השנייה). בהכרעת הדין, ציין בית משפט השלום כי המחלוקת בין הצדדים נעוצה בשאלה, "האם מדובר בחשבוניות פיקטיביות, או שמא המדובר – כטענת הנאשם – בחשבוניות כשרות שניתנו בגין עבודה שבוצעה". לאחר שסקר בהרחבה את כלל העדויות בתיק, הגיע בית משפט השלום למסקנה, "כי לא בוצעה עבודה כלשהי בגין הוצאת החשבוניות ולא עברה תמורה אמיתית כנגדן". יצוין, כי בסקירתו את גרסתו של המבקש, הטעים בית משפט השלום, כי אף לשיטתו של המבקש – המדובר בחשבוניות פיקטיביות אשר אינן משקפות עסקאות אמת (המבקש טען, בגרסתו הכבושה, כי העבודות, מושא החשבוניות שבנידון, נעשו דרך קבלן אחר, אשר שמו לא הופיע על החשבונית). אשר על כן, הרשיע בית משפט השלום את המבקש בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. ביום 11.11.2015, ניתן גזר דינו של בית משפט השלום (להלן: גזר הדין השני). בגזר הדין, נתן בית משפט השלום את דעתו לנזק המשמעותי שנגרם לקופת המדינה; וכן, לתחכום ולשיטתיות העולים מאופן ביצוע העבירות. בית משפט השלום קבע, כי על מתחם הענישה לנוע בין 6 חודשי מאסר, לריצוי על דרך של עבודות שירות, לבין 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בקציבת עונשו של המבקש בתוך המתחם הנ"ל, התחשב בית משפט השלום במצבו הכלכלי הקשה של המבקש; בטיפול הרפואיים שעוברת בתו הצעירה של המבקש; ובתרומתו של המבקש לקהילה. מנגד, התייחס בית משפט השלום לכך שהמבקש לא הסיר את המחדל, ושילם סכום זעום של 25,000 ₪; לחלוף הזמן מביצוע העבירות, אותו יש לזקוף לחובתו של המבקש; ולהרשעתו במסגרת התיק הנוסף, בעבירות מס שבוצעו בשנים 2008-2009. יצוין, כי בתיק הנוסף הוטלו על המבקש 6 חודשי מאסר, לריצוי על דרך של עבודות שירות; 3 חודשי מאסר על-תנאי; וקנס בסך 20,000 ₪. אשר על כן, השית בית משפט השלום על המבקש, במסגרת גזר הדין השני, את העונשים הבאים: 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 6 חודשי מאסר על-תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, עבירה מבין העבירות בהן הורשע; וקנס בסך 90,000 ₪.

7. המבקש לא השלים עם פסק דינו של בית המשפט השלום והגיש ערעור לבית המשפט המחוזי, שנדחה ביום 23.2.2016. יצוין, כי בדיון שנערך בבית המשפט המחוזי ביום 12.1.2016, וויתר המבקש על טענותיו בהקשר לחשבוניות הנוגעות לחברת "ס.מ. סדר לבניה" (עמ' 7, ש' 13-14). המבקש העלה השגות על אודות החשבוניות הרשומות על שם חברת "באי בלונס" וכן, על גזר הדין שניתן בעניינו. בפסק דינו של בית המשפט המחוזי נאמר, כי הוא מקבל את טענתה של המשיבה, לפיה גם אם גרסתו של המבקש נכונה – עדיין מדובר בחשבוניות פיקטיביות. אשר לגזר הדין, ציין בית המשפט המחוזי, כי אין מקום להשוות בין מתחם הענישה כפי שנקבע על ידי בית משפט השלום בגזר הדין הראשון, לבין מתחם הענישה שנקבע בגזר הדין השני, אלא יש לבחון "האם מתחם הענישה כפי שנקבע על ידי בית משפט קמא הינו נכון וסביר? והאם ייתכן, כי בית המשפט קמא קבע מתחם חדש, שונה ומחמיר אך בשל העובדה שהמערער [המבקש] בחר לנהל את ההליך מהתחלה". לענין זה, קבע בית המשפט המחוזי כי גזר הדין השני הינו סביר ומאוזן ואין מקום להתערב בו, מששקל בית משפט השלום את כלל השיקולים הרלוונטיים לעניין. אשר על כן, נדחה ערעורו של המבקש. יצוין, כי תאריך התייצבותו של המבקש לריצוי עונשו נקבע, בתחילה, ליום 1.5.2016, אולם נדחה ליום 3.7.2016, לבקשת המבקש, עקב טיפול רפואי שבתו צריכה לעבור.

הבקשה לרשות ערעור

8. ביום 7.4.2016, הוגשה הבקשה לרשות ערעור שלפניי. בבקשה, משיג המבקש על הכרעת הדין ועל גזר דינו של בית משפט השלום, בגלגול השני. אשר להכרעת הדין, מעלה המבקש טענות עובדתיות שונות, אשר לא נבחנו, לשיטתו, על ידי הערכאות הקודמות. בהתייחס לגזר הדין, טען המבקש, כי בית משפט השלום "חרג ממתחם הענישה שהוא עצמו קבע בתיק זה בגלגול הקודם", וכן כי העונש אשר הושת עליו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת. זאת, כיוון שלא ניתן משקל מספיק לפיצול האישום; לחלוף הזמן; ולנסיבותיו האישיות של המבקש, ובפרט למחלה ממנו הוא סובל, ולמצבה

הבריאותי של בתו. על בסיס האמור, סבור המבקש, כי יש ליתן לו רשות לערער, לקבל את ערעורו לגופו של עניין, לזכותו מכל אשמה, ולחילופין, להקל בעונשו.

דין והכרעה

9. כלל ידוע הוא, כי בקשות לרשות ערעור "בגלגול שלישי" תתקבלנה במקרים נדירים, שעה שבית המשפט סבור כי עולה במקרה דנן שאלה משפטית רחבת היקף וכבדת משקל אשר חורגת מעניינים הפרטי של הצדדים להליך; או כאשר קיים חשש לאי צדק או לעיוות דין שנגרם למבקש בהליך המשפטי (רע"פ 2963/16 סטרנס נ' מדינת ישראל (11.4.2016); רע"פ 2744/16 ידעי נ' מדינת ישראל (7.4.2016); רע"פ 2649/16 קיסוס נ' מדינת ישראל (6.4.2016)). כאשר הבקשה מוגשת לעניין חומרת העונש, תינתן רשות לערער רק מקום בו העונש סוטה סטייה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת (רע"פ 2396/16 שבת נ' מדינת ישראל (27.3.2016); רע"פ 361/16 עזאם נ' מדינת ישראל (16.3.2016); רע"פ 1940/16 פולק נ' מדינת ישראל (14.3.2016)). הבקשה שלפניי איננה נמנית על אחד מן המקרים הנדירים הללו, בגינם תינתן רשות ערעור, ועל כן – דינה להידחות.

10. אתיחס בקצרה לטענותיו של המבקש, וזאת, בבחינת למעלה מן הצורך. עיינתי בפסק דינו של בית משפט השלום, בגלגול הראשון והשני; וכן בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, בשני הגלגולים. לאחר זאת, הגעתי למסקנה, כי עניינו של המבקש נבחן בקפידה, תוך שמיעת כלל העדים מחדש, ובחינת העדויות עד דק. טענותיו של המבקש, בבקשה לרשות ערעור, מופנות כלפי קביעות עובדתיות שנעשו על ידי הערכאה הדיונית, ואין זה מקומה של ערכאת הערעור, קל וחומר של ערכאת ערעור "בגלגול שלישי", להתערב בממצאים שכאלה. יתר על כן, אף אני סבור, כי גם לפי גרסתו של המבקש התקיימו, במקרה דנן, יסודותיהן של העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, ואין מקום להרחיב עוד בעניין זה.

11. אשר לגזר הדין, לא התרשמתי כי בית משפט השלום, בגלגול השני, החמיר בדינו של המבקש, עקב רצונו של זה לנהל את ההליך מחדש. עם זאת, בעת הגשת בקשתו של המבקש להחזיר את התיק לערכאה הדיונית, היה עליו לקחת בחשבון, כי בית המשפט אינו כבול להסכמות או לקביעות שנעשו במסגרת הגלגול הראשון של ההליך. בסופו של יום, העונש אשר הושת על המבקש הינו ראוי ומאוזן, ואין כל מקום להתערב בו, כפי שנקבע בפסק דינו של בית המשפט המחוזי.

12. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ה' בניסן התשע"ו (13.4.2016).

ש ו פ ט